

IN MIJN NAAM

Matteüs 18:20

Theologische Universiteit Kampen

Steunpunt liturgie

Naast de betrokkenheid op digitaal uitgezonden kerkdiensten, is er ook behoefte om zelf vorm te geven aan geestelijke ontmoeting, viering en gebed. Om daaraan structuur en vorm te geven, bieden de Theologische Universiteit Kampen en het Steunpunt Liturgie samen deze handreiking, onder de titel *In Mijn Naam...* (Matteüs 18: 20).

Ieder week wordt er een nieuwe aflevering geplaatst. Deze vijfde aflevering biedt een viering voor zondag 26 april, de derde zondag van de Paastijd.

6

Houd me niet vast...

Viering voor 26 april, de derde zondag van de Paastijd¹

Het begin

De paaskaars wordt aangestoken

K Heer Jezus Christus,
U bent de opgestane, u laat ons niet alleen,
niet in vreugde en geluk,
ook niet als ons leven verdriet en duisternis kent
verwarring en twijfel, zorgen en moedeloosheid.

A Ik weet dat mijn verlosser leeft.

¹ Onderaan de viering zijn wat praktische suggesties te vinden en nog wat achtergronden.

K U verandert verdriet in vreugde,
twijfel in vertrouwen,
moedeloosheid in hernieuwde energie.

A. Ik weet dat mijn verlosser leeft.

K. U strijkt de kreukels van onze verwarring glad.
U verlicht het donker van ons hart
en de droogheid van onze ziel.
U heelt de wonden in ons leven.

A. Ik weet dat mijn verlosser leeft.²

Kyrie en Gloria

Deze tekst kan ook gezongen worden. Zie daarvoor LB 299j.

V Wij leggen God de nood van de wereld voor en zingen zijn lof, want zijn
barmhartigheid kent geen einde.

(A) Om de mensen en de dieren,
om de honger en de dood,
om de kleinen en de groten,
al uw schepselen in nood,

om een wereld zonder toekomst,
om de macht die ons kleineert,
roepen wij voor alle volken:
Kyrieleis, ontferm U, Heer.

Eer zij de God van de hemel,
zijn naam richt de geschiedenis.
Eer aan de koning der volken:
Gloria in excelsis.

Vrede bij mensen op aarde,
waar zijn toekomst al begonnen is.
Vrede bij kleinen en groten:
Gloria in excelsis.

Lied: LB 653, couplet 1 'U kennen, uit en tot U leven'

Rond de Bijbel

Lezing 1: Exodus 16: 9-15, 31-32

Mozes zei tegen Aäron: 'Zeg tegen de hele gemeenschap van Israël: "Wend u tot de
HEER, want hij heeft uw geklaag gehoord."'

² Naar een van de *Andachten* uit *Gotteslob* (2013, p 675)

Zodra Aäron dit aan het volk had opgedragen en allen zich met het gezicht naar de woestijn hadden opgesteld, verscheen in een wolk de majesteit van de HEER. De HEER zei tegen Mozes: 'Ik heb gehoord hoe de Israëlieten zich beklagen. Zeg tegen hen: "Wanneer de avond valt zullen jullie vlees eten, en morgenochtend brood in overvloed. Dan zullen jullie inzien dat ik, de HEER, jullie God ben."' "

Diezelfde avond kwamen er grote zwermen kwartels aangevlogen, die in het kamp neerstreken, en de volgende morgen lag er overal rond het kamp dauw. Toen de dauw opgetrokken was, bleek de woestijn bedekt met een fijn, schilferachtig laagje, alsof er rijp op de aarde lag. 'Wat is dat?' vroegen de Israëlieten elkaar toen ze het zagen; ze begrepen niet wat het was. Mozes zei tegen hen: 'Dat is het brood dat de HEER u te eten geeft'.

Het volk van Israël noemde het voedsel manna. Het leek op korianderzaad, maar dan wit, en het smaakte als honingkoek.

Mozes zei: 'De HEER heeft het volgende bevolen: "Er moet één volle omer bewaard blijven voor de generaties die na jullie komen, want zij moeten het brood kunnen zien dat ik jullie in de woestijn te eten heb gegeven toen ik jullie uit Egypte leidde."' "

Lied: GK 195 'Ik ben het levensbrood'

Lezing 2: Jesaja 43: 1-12

Welnu, dit zegt de HEER,
die jou schiep, Jakob, die jou vormde, Israël:
Wees niet bang, want ik zal je vrijkopen,
ik heb je bij je naam geroepen, je bent van mij!
Moet je door het water gaan – ik ben bij je;
of door rivieren – je wordt niet meegesleurd.
Moet je door het vuur gaan – het zal je niet verteren,
de vlammen zullen je niet verschroeien.
Want ik, de HEER, ben je God,
de Heilige van Israël, je redder.
Voor jou geef ik Egypte als losgeld,
Nubië en Seba ruil ik in tegen jou.
Jij bent zo kostbaar in mijn ogen,
zo waardevol, en ik houd zo veel van je
dat ik de mensheid geef in ruil voor jou,
ja alle volken om jou te behouden.
Wees niet bang, want ik ben bij je.
Ik haal je nakomelingen uit het oosten terug,
uit het westen breng ik jullie bijeen.
Tegen het noorden zeg ik: Geef hier!
Het zuiden gebied ik: Laat los!

Breng mijn zonen terug van verre,
mijn dochters van de einden der aarde,
allen over wie mijn naam is uitgeroepen,
en die ik omwille van mijn majesteit
geschapen heb, gemaakt en gevormd.

Laat dit volk naar voren treden,
een blind volk, ook al heeft het ogen,
doof, ook al heeft het oren.
Alle volken zullen zich verzamelen,
alle naties komen bijeen.
Wie van hun goden heeft aangekondigd
wat eertijds nog te gebeuren stond?
Laten zij getuigen leveren om hun gelijk te bewijzen,
opdat ieder die hen hoort zal zeggen: 'Het is zo!'
Mijn getuige zijn jullie – spreekt de HEER –,
mijn dienaar, die ik uitgekozen heb
opdat jullie mij zouden kennen en vertrouwen,
en zouden inzien dat ik het ben.
Vóór mij is er geen god gevormd,
en na mij zal er geen zijn.
Ik, ík ben de HEER!
Buiten mij is er niemand die redt.
Ik heb redding aangekondigd en redding gebracht,
jullie hoorden het van mij, niet van een vreemde.
Jullie zijn mijn getuige – spreekt de HEER –,
dat ik werkelijk God ben
en dat ik blijf wat ik ben.
Niemand kan zich aan mijn macht onttrekken.
Wat mijn hand doet, wie maakt het ongedaan?

Lied: LB 105, couplet (13, 14 en) 15

Alternatief: GK 105, couplet 17 en 18

Lezing 3: Johannes 20: 11-18

Marja stond nog bij het graf en huilde. Huilend boog ze zich naar het graf, en daar zag ze twee engelen in witte kleren zitten, een bij het hoofdeind en een bij het voeteneind van de plek waar het lichaam van Jezus had gelegen. 'Waarom huil je?' vroegen ze haar. Ze zei: 'Ze hebben mijn Heer weggehaald en ik weet niet waar ze hem hebben neergelegd.' Na deze woorden keek ze om en zag ze Jezus staan, maar ze wist niet dat het Jezus was. 'Waarom huil je?' vroeg Jezus. 'Wie zoek je?' Marja dacht dat het de tuinman was en zei: 'Als u hem hebt weggehaald, vertel me dan waar u hem hebt neergelegd, dan kan ik hem meenemen.' Jezus zei tegen haar: 'Marja!' Ze draaide zich om en zei: '*Rabboeni!*' (Dat betekent 'meester'.) 'Houd me niet vast,' zei Jezus. 'Ik ben nog niet opgestegen naar de Vader. Ga naar mijn broeders en zusters en zeg tegen hen dat ik opstijg naar mijn Vader, die ook jullie

Vader is, naar mijn God, die ook jullie God is.’ Marja uit Magdala ging naar de leerlingen en zei tegen hen: ‘Ik heb de Heer gezien!’ En ze vertelde alles wat hij tegen haar gezegd had.

Overweging

Maria wordt gevonden door Jezus. Terwijl zij Hem zoekt, terwijl ze ‘niet weet’ (v.2), ‘niet weet’ (v.13), ‘niet weet’ (v.14). Midden in haar diepe onzekerheid, nu haar Heer en Heiland gestorven was. Midden in de existentiële aanvechting van het ‘niet weten’. Midden in die dood blijkt zij door het Leven omgeven. “Wees niet bang, Maria. Ik heb je vrijgekocht uit de macht van zeven duivels. Ik riep je bij je naam – je bent van Mij!” (Jes. 43: 1).

En Jezus roept haar bij haar naam. “Maria!” Met die naam geeft de Heiland Maria haar identiteit terug. Die naam roept haar terug in de werkelijkheid van het leven dat de dood overwint. En zij erkent, en roept het uit: “Mijn Meester!”

Maar met dat zij haar Meester terugkrijgt, moet zij Hem ook loslaten. Pasen is het feest van geluk en leven, maar hier gelijk ook al het feest van hemelvaart. “Houd me niet vast...” Raak me niet aan... Houd afstand... Anderhalve meter, en liefst nog meer. Je vader op de IC, alleen gezien via Facetime. Je oma, al weken zwaai je naar haar vanuit de tuin. Die broeder of zuster in dat verpleeghuis: langslowend kijk je omhoog naar de derde verdieping. Je belt, of appt, of skypeet.

Maria – je mag me niet vasthouden. Jezus markeert haast hardhandig de overgang van Pasen. Nee, Maria, je mag me niet vasthouden. Niet doen alsof alles nu weer wordt zoals vroeger. Alsof het oude leven verder kan. Pasen is echt: *nieuw* leven! Anders. Dat markeert de Meester hier. “Laat Mij los, raak me niet aan, houd me niet vast. Ik moet verder, ik moet dóór. Er is te veel veranderd, we kunnen niet meer terug...”

Maria moet Jezus loslaten. Maar zij *kan* Jezus ook loslaten. Dat raakt aan dat geheim van het roepen van Jezus. Het intieme mysterie van het zeggen van haar naam: “Maria!” Die stem die jou en mij bij onze naam roept: “Moet je door het water gaan – ik ben bij je; of door rivieren – je wordt niet meegesleurd.” Nu er met Pasen iets veranderd is, blijkt er ook *echt* nieuw leven te zijn. ‘Maria, Ik moet weg. Ik ga weg naar mijn Vader in de hemel. Vertel dat maar. Want, Maria (en dat is het geheim) die Vader is nu echt ook *jullie* Vader. En jullie zijn dus nu mijn ‘broers en zussen’.’ Voor het eerst noemt Jezus de leerlingen nu zo: mijn broeders en mijn zusters.

Pasen bevestigt de nieuwe band tussen Jezus onze Heiland en ons hier op aarde. Hij is onze ‘Broer’ en wij zijn broeders en zusters. Wij kunnen Jezus loslaten, want Hij houdt ons vast. In tijden van corona laat de Heer ons niet alleen. We leren hoezeer fysieke afstand (minstens 1,5 meter) niet hetzelfde hoeft te zijn als sociale afstand. We zijn soms krachtig met elkaar verbonden – en voelen daardoorheen het gemis des te sterker. Daarom roept de Kerk al eeuwenlang: Kom, Heer Jezus, kom. *Kyrie eleison!* Heer Jezus, roep ons bij onze naam!

Raak mij niet aan

Noli me tangere

Raak mij niet aan,
zei Hij,
kom niet dichtbij.
Ik moet nog naar de Vader gaan.

Raak mij niet aan,
zeg ik,
blijf bij me weg.
Ik ben, jij bent - misschien besmet.

Wie houdt me vast,
ik mis
het samenzijn,
voel anderhalve meterpijn.

God, hou me vast,
in nee en ja,
in diepzee en bij opstaan,
met Passie en met Pasen.

**U noemt mijn naam
bij heilig water uit de kraan.
Met kostbaar bloed hebt U, mijn God,
van smet en virus
mij vrijgekocht.**

tekst: Ria Borkent

*kunstwerk: Heidi Urban Pasterkamp (naar de Piëta uit de
vaste collectie van het Stedelijk Museum Kampen)*

Lied LB 900 'Nada te turbe'

alternatief: LB 902 'Is God de Heer maar voor mij', couplet 1, 4 en 5 (LvK 90) | LB 904 'Beveel gerust uw wegen', couplet 1 (LvK 427) | Sela, 'Gezegend is de Vader'³ | HH 321 'Wees mijn verlangen'/'Be thou my vision'

Belijden

In de graftuin bloeit het leven,
keren bloemen hun gezicht
met Maria Magdalena
naar de Heer, het hemels licht.
Toen het oog ontroostbaar was,
riep de Heer haar - en zij zag.
Opgestane die Maria
hebt geroepen bij haar naam,
wij geloven wat gezien is:
onze Heer is opgestaan.⁴

Gebed en geven

Voorbede

V Heer God,
u bent het die Israël brood gaf in de woestijn,
u bent het die sprak: Ik heb je bij je naam geroepen, je bent van mij!
U bent het die 'Maria' zei,
waardoor de werkelijkheid van Pasen ook haar realiteit werd!

Wij bidden u, in deze weken na Pasen:
geef ook ons zicht op deze werkelijkheid,
open onze ogen, open onze oren
voor uw gestalte, uw stem.

Samen vragen wij:

**A O Heer, bevestig ons bestaan,
noem ons bij onze naam.**

V Wij bidden u, na alweer een week van afstand houden,
en met opnieuw zo'n week in het vooruitzicht,
en nog vele weken daarna:

³ <https://www.sela.nl/liederen/24/gezegend-is-de-vader.html>

⁴ Ria Borkent, *Gemeentelied voor de veertigdagentijd*, slotcouplet.

Wees met kinderen die hun klasgenoten missen,
met jongeren voor wie anderhalve meter veel te ver is,
met al die mensen die tegen de muren van hun huis opvliegen.

Troost ons, als we van elkaar gescheiden zijn
omdat de een thuis en de ander in het verzorgingstehuis woont.
Troost ons, als we niet bij opa en oma op bezoek kunnen,
als we onze kleinkinderen niet kunnen knuffelen,
als een goede vriendin in het ziekenhuis ligt,
als een lieve vriend dag in dag uit voor ic-patiënten zorgt.

Wees met ieder, wiens bedrijf ook nu nog gesloten moet blijven,
bij wie de inkomsten zijn weggevallen,
en de spaarrekening steeds leger wordt.

Samen smeken we:

**A O Heer, bevestig ons bestaan,
noem ons bij onze naam.**

V Het ergste is:
je kunt
elkaar niet troosten,
niet in de armen vallen.

Wees u met ons, als onze huid honger lijdt,
als we snakken naar een aai over het hoofd,
naar een arm om ons heen,
een schouder om op uit te huilen,
de troostende nabijheid van de ander.

Voor onszelf en voor elkaar bidden wij:

**A O Heer, bevestig ons bestaan,
noem ons bij onze naam.**

V Voor al die mensen die altijd al gemeden worden, bidden wij.
Voor hen die sowieso niet kunnen rekenen op liefde en aandacht,
voor ieder voor wie eenzaamheid dagelijkse realiteit is,
voor al die mensen voor wie de deur op slot gaat omdat er voor hen geen plaats is.

Voor hen roepen wij:

**A O Heer, bevestig hun bestaan,
noem hen bij hun naam.**

V En als wij die mens zijn die aan uw stem klank moet geven,
in woorden of in daden,
mogen wij dan beschikbaar zijn en doen wat gedaan moet worden.

Wij vragen dit in de Naam van Jezus Christus, uw Zoon,
met wie wij U mogen noemen:

Onze Vader,

A die in de hemel zijt...

Afronding

Lied: Liedboek 653, couplet 2 en 7 'O Christus, ons van God gegeven'

Zegen

V Moge God ons bewaren
in de palmen van zijn handen.

A Amen

Laat (als dat tenminste veilig is) de kaars de hele dag branden. Of steek de kaars vanavond bij de maaltijd weer aan.

Tijd voor geven

- Aandacht geven:
 - Maar een stoepkrijttekening voor mensen in de buurt waarvan je weet dat ze alleen zijn of niet naar buiten kunnen.
 - Zie ook: www.stoepkrijtchallenge.nl
 - Neem de tekst van Jesaja 43: 1 (laatste regel) tot en met 3 (eerste twee regels) en schrijf die op een mooie manier op of maak er een print van in een mooi lettertype. Stuur dat toe naar iemand van wie je denkt dat hij/zij het nodig heeft of doe het zelf door de brievenbus.
 - Zie ook het fotoproject van dominee Maarten Boersma uit Leiden: <http://beleidendekerk.nl/> (*Liefde op anderhalve meter*).
- Geld geven:
 - Leprazending: <https://www.leprazending.nl/> en <https://www.leprazending.nl/doneer>
 - #nietalleen: <https://nietalleen.nl/doneren/>

Gebed om de komende week te bidden

Gods tegenwoordigheid, Sören Kierkegaard⁵

⁵ Piet Thomas, *Groot gebedenboek*.

Vader in de hemel, onder mensen komt het vaak voor dat wij in iemands tegenwoordigheid anders spreken dan wanneer hij niet aanwezig is, dat wij anders over hem spreken in zijn tegenwoordigheid dan in zijn afwezigheid. Maar over U, mijn God, hoe zouden wij over U als over een afwezige kunnen spreken, U die alomtegenwoordig bent, hoe zouden wij anders over U kunnen spreken, U die altijd dezelfde blijft?

Geef dan God, dat wij strijdend ingaan tegen die geestloosheid van onze inbeelding, dat U een afwezige zou kunnen zijn.

Geef ons, dat wij tot concentratie en loutering van ons gemoed, tot tucht en loutering van ons gedrag, altijd mogen bedenken, dat U steeds de aanwezige bent.

Bij de viering – praktische suggesties en achtergronden

- Deze viering is zo gemaakt dat het een doorlopend geheel is. Maar ook kunnen er onderdelen uit worden gebruikt, of de viering kan op onderdelen worden aangepast aan de eigen mogelijkheden.
Ze is bedoeld voor vieringen thuis, maar kan ook gebruikt worden als uitgangspunt voor online-vieringen.
- Afkortingen:
 - LB = Liedboek (2013)
 - LvK = Liedboek voor de kerken (1973)
 - GK = Gereformeerd Kerkboek (2017)
 - HH = Hemelhoog (opvolger Evangelische Liedbundel)
- Bij het aansteken van de (Paas)kaars: de afkorting K staat voor de persoon die de Kaars aansteekt. Zijn er kinderen bij deze viering betrokken, laat dan een van hen de kaars aansteken. De K staat dan voor *K*ind. De A staat voor allen. Als er in deze viering een tekst vet gedrukt staat is het de bedoeling dat iedereen deze tekst uitspreekt. In alle gevallen: maak van te voren een afspraak wie wat voor haar of zijn rekening neemt.
- Om te beluisteren, over na te denken of over door te praten: *Speak, Lord!* (Margaret Rizza en Kevin Mayhew)
 - <https://www.bing.com/videos/search?q=speak%2c+lord+rizza&docid=608018522361695742&mid=C8CA1E1D5F9612327ADDC8CA1E1D5F9612327ADD&view=detail&FORM=VIRE>
 - Tekst:
 - *In the silence of stars,
in the quiet of the hills,
in the heaving of the sea,
Speak, Lord.*

*In the stillness of this room,
in the calming of my mind,
in the longing of my hart,
Speak, Lord.*

*In the opening of a book,
in the looking of a film,
in the listening to music,
Speak, Lord.*

For your servant listens.

- Teksten en afbeeldingen waarbij geen bronvermelding is op genomen:
 - Overweging: Hans Schaeffer (TU Kampen)
 - Gebeden: Anje de Heer
- Samenstelling: Anje de Heer (Steunpunt Liturgie) en Geranne Tamminga (TU Kampen)
- Samen in gesprek? Zie ook: <https://lerenindekerk.nl/lerenindekerk/thuisvieringen/>